

Αθήνα, 26 Μαΐου 2015

Αρ. Πρωτ. : 900

ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

(Προτάσεις για την αναβάθμιση, ανασύσταση και ορθολογική διαχείριση του πρασίνου του Ε.Κ.)

Εισαγωγή : Οι προτάσεις αφορούν συνολική αποτίμηση των ενεργειών που πρέπει να μεθοδευθούν για την ολιστική ανασύσταση, αναβάθμιση και εύρυθμη διαχείριση του Ε.Κ. ως ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΤΟΠΟΥ και αναφέρεται κατά κύριο λόγο στην αντιμετώπιση τόσο των άμεσων όσο και μακροπρόθεσμων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα στοιχεία του πρασίνου που τον αποτελούν χωρίς όμως να παραβλέπεται και η εξ ίσου επείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης των λοιπών δομικών προβλημάτων (κτίρια, υποδομή, περίφραξη, οργάνωση λειτουργίας κλπ).

Οι προτάσεις στηρίζονται στην θεμελιώδη αρχή ότι ο Ε.Κ. είναι ένα κηποτεχνικό δημιούργημα με κύριο χαρακτηριστικό στοιχείο το πράσινο και συνεπώς όλες οι ενέργειες επεμβάσεων ξεκινούν και καταλήγουν στον σεβασμό για την αναβάθμιση, βελτίωση και σωστή διαχείριση του στο μέλλον και έχουν στηριχθεί στην πάσης φύσεως σχετική βιβλιογραφία, σε μελέτες που έχουν εκπονηθεί (και ευρίσκονται σε αναμονή εφαρμογής ή εφαρμόζονται ήδη) αλλά και σε προσωπικές απόψεις ή προτάσεις ειδικών επί του θέματος.

Άμεσες Ενέργειες

Α. Τεχνικές

1. Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και σύνταξη μητρώου ΆΜΕΣΩΝ επεμβάσεων
2. Αξιολόγηση διατήρησης ή όχι, ορισμένων φυτικών ειδών που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ζιζάνια, λόγω της επεκτατικότητάς τους (Κισσός, Αϊλανθος, σπορόφυτα πάσης φύσεως, ετήσια αλλεργιογόνα φυτά κοκ.).
3. Απομάκρυνση επικινδύνων δένδρων ή κλάδων υπόπτων για ατύχημα.
4. Καθαρισμός και βελτίωση του αρδευτικού και του αποστραγγιστικού συστήματος βάσει των υφισταμένων κλασικών τεχνικών μεθόδων.
5. Συνεχής φυτοπαθολογική παρακολούθηση της φυτικής κοινωνίας και ιδιαίτερα των επικινδύνων για εντομολογική προσβολή φοινικοειδών.

6. Παντελής απαγόρευση εισόδου, σταθμεύσεως και κυκλοφορίας πάσης φύσεως τροχοφόρων πλην οχημάτων τροφοδοσίας .
7. Δημιουργία ή ανακαίνιση απαραίτητων υποδομών εύρυθμης λειτουργίας (W.C. κλπ.)
8. Διαχείριση φυτικής μάζας και κλάδων που προκύπτουν από κλαδέψεις με στόχο τον εμπλουτισμό του εδαφικού υποστρώματος του Ε.Κ. .
9. Επιμελή φροντίδα και αποκατάσταση αρχικής μορφής των σημείων ενδιαφέροντος που αποτελούν τοπόσημα του κήπου (ισπανικό αναβρυτήριο, δωμάτιο με γλυσίνιες, σιντριβάνι νύμφης κλπ.).
10. Κλάδεμα μόρφωσης των δέντρων, ώστε να διατηρούν ισορροπημένη κόμη και να αποφεύγονται οι πτώσεις , φαινόμενο που οφείλεται κυρίως στην ανάπτυξη επιφανειακού ριζικού συστήματος λόγω άρδευσης με κατάκλιση.

Β. Διοικητικές

1. Ανεξαρτητοποίηση της διοικήσεως του Κήπου με την μετατροπή του σε ανεξάρτητο Ν.Π.Ι.Δ. του Δ.Α. ή ανεξαρτήτου τμήματος της Διευθύνσεως Πρασίνου με ίδιο προϋπολογισμό και δυνατότητα λήψεως αποφάσεων μακράν πολιτικών σκοπιμοτήτων
2. Ανασύσταση της ιστορικής Επιτροπής Ε. Κήπου για την υποβοήθηση του έργου, αλλά και υψηλή παρακολούθηση της διοικήσεως του Ν.Π.Ι.Δ. ως και του προγράμματος αυτού, συνεχή αναζήτηση οικονομικών πόρων και οργάνωση εκδηλώσεων προβολής του Ε.Κ. αλλά και ελέγχου ή αποτροπής των όποιων παρεμβάσεων αποσκοπούν στην αλλαγή της μορφής και λειτουργίας του Ε.Κ. .
3. Ανάληψη καθηκόντων Διευθυντού του νέου οργάνου από γεωπόνο με ειδίκευση στην καλλωπιστική денδροκομία και αρχιτεκτονική τοπίου, αποδεδειγμένης εμπειρίας, κατόπιν διαγωνισμού.
4. Στελέχωση της υπηρεσίας με επιστημονικό προσωπικό, αποτελούμενο από γεωπόνους, δασολόγους, τεχνολόγους Γεωπονίας και Δασοπόνους .
5. Οργάνωση τεχνικού προσωπικού συντηρήσεως (κηπουρούς, υδραυλικούς, ηλεκτρολόγους κλπ) μέχρι την διαμόρφωση οριστικού οργανογράμματος αναγκαίου και απαραίτητου προσωπικού για την κάλυψη των αναγκών και με συνεχή εκπαίδευση για την δημιουργία μονίμων και εμπείρων στελεχών.
6. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στο θέμα της εκπαιδεύσεως και χρήσεως των φορητών μηχανημάτων διαχειρίσεως των φυτών ώστε το αποτέλεσμα της λειτουργίας τους να μην αποβαίνει εις βάρος της αισθητικής εμφανίσεως.
7. Οργάνωση τμήματος φυλάξεως και επιτηρήσεως του κήπου (έλεγχος συμπεριφοράς επισκεπτών, ανθρώπων και ζώων) αλλά και αντιστοίχου τμήματος καθαριότητας.

Μακροπρόθεσμες ενέργειες

❖ Πρώτος χρόνος

1. Δημιουργία και λειτουργία βάσης δεδομένων (μητρώου) για τη βλάστηση με την επικαιροποίηση της υπάρχουσας δια της αποτύπωσης και ταυτοποίησης των υφισταμένων δένδρων αρχικά και όλων των μονίμων φυτών εν συνεχεία.
2. Αναζήτηση, καταγραφή και μελέτη όλων των στοιχείων που θα ορίσουν χρονικά την εποχή επαναφοράς της εικόνας του κήπου. Τα διαθέσιμα στοιχεία και η σημερινή ανάπτυξη του κήπου δεν αφήνουν μεγάλα περιθώρια επιστροφής του στην αρχική του μορφή αλλά η τελική απόφαση θα πρέπει να είναι προϊόν έρευνας και μελέτης ώστε το πρόβλημα να αντιμετωπιστεί συνολικά και όχι αποσπασματικά.
3. Οργάνωση προτύπου φυτωρίου παραγωγής φυτών πάσης κατηγορίας (και ιδιαιτέρως εποχιακών το πλεόνασμα των οποίων θα πωλείται) υψηλού επιπέδου προδιαγραφών και αποκλειστικά για τις παραγωγικές και εκπαιδευτικές ανάγκες του Ε.Κ. .
4. Βελτίωση, ανανέωση και εμπλουτισμός του μηχανολογικού εξοπλισμού.
5. Βελτίωση των όρων διαχείρισης της πάσης φύσεως ελεύθερης και συντηρούμενης ορνιθοπανίδος (ταΐστρες κλπ) με εφαρμογή της νομοθεσίας περί ζωοανθρωπονόσων (νόσος των πτηνών κλπ).
6. Βελτίωση και οργάνωση της υποδοχής των επισκεπτών (ενιαία μορφή πινακίδων σηματοδότησης, λειτουργία καφενεύου, πινακίδες αναγνώρισης φυτών κλπ).

❖ Μελλοντικός προγραμματισμός και ανανεωτικές επεμβάσεις

1. Η σύνταξη των μελετών αποκατάστασης του Ε.Κ. βάσει καταλλήλων προδιαγραφών να γίνει από ομάδα ειδικών γεωτεχνικών στην διαχείριση του πρασίνου και του τοπίου. Ιδιαίτερη μνεία απαιτείται για την μόνιμη φυσική πανίδα του Ε.Κ. (διαβίωση, διατροφή , επισκεψιμότητα κλπ) και κυρίως η ανάγκη διατηρήσεως ή όχι του Ζωολογικού Κήπου και τον τρόπο υλοποίησεως της. Υποχρέωση των μελετητών θα είναι να εκτιμηθούν και να εφαρμοσθούν όσες εκ των προτάσεων έχουν γίνει από προγενέστερες μελέτες (Μελέτη ΕΜΠ , Διαχειριστική Μελέτη Διευθύνσεως Πρασίνου Δ.Α. κλπ) χαρακτηρίζονται αναγκαίες και ουσιώδεις και η εφαρμογή των οποίων συνάδει με το πνεύμα και την ιστορική σημασία του Ε.Κ. .
2. Καταγραφή και αξιολόγηση του τοπίου, όπου θα εκτιμηθούν πέρα από τα οπτικά στοιχεία του τοπίου και τα αντίστοιχα άυλα ήτοι τα σχήματα , οι ήχοι, τα επίπεδα, το βάθος , η κίνηση, οι αντανakλάσεις, οι σκιές κλπ.

4. Διαφύλαξη και ανάδειξη των αρχαιοτήτων και ιδιαίτερα της λειτουργίας του Πεισιστρατείου υδραγωγείου ως και των διαφόρων μαρμάρινων προτομών κλπ.
5. Αποκατάσταση και συντήρηση των οικοδομικών στοιχείων πάσης φύσεως (υλικά επιστρώσεως δρόμων, κτίρια, πέργκολες, κρήνες , λίμνες, καθίσματα, παγκάκια, μαρμάρινος τοίχος και κάγκελα περιφράξεως κλπ). Η υποστήριξη αυτής της προσπάθειας πρέπει να αναληφθεί από ομάδα εξειδικευμένων αρχιτεκτόνων ειδικών επί τούτο και σε στενή συνεργασία με την Διεύθυνση του Ε.Κ. Η ίδια αντιμετώπιση απαιτείται και για την αποκατάσταση και σωστή λειτουργία των υπαρχόντων κτιρίων ιστορικής αρχιτεκτονικής αξίας (Παιδική βιβλιοθήκη, Βοτανικό Μουσείο κλπ). Επιτακτική ανάγκη τα αποκαθιστάμενα στοιχεία να είναι σύμφωνα με την αρχικό σχεδιασμό, τα υλικά και την κατασκευή τους .
6. Πλήρης και άμεση απελευθέρωση των επιγείων χώρων που έχουν καταληφθεί από την Βουλή και την Προεδρική Φρουρά ώστε να επανακτηθεί η αρχική συνολική έκταση του Ε.Κ. αλλά και παράλληλα να ληφθεί ειδική μέριμνα για την συνεχή παρακολούθηση των υπογείων κατασκευών (ΔΕΗ. ΜΕΤΡΟ) και την τυχόν ανασταλτική επίδραση που ασκούν στην ανάπτυξη του ριζικού συστήματος των φυτών.
7. Ανανέωση, οργάνωση και βελτίωση της Παιδικής Χαράς με ασφαλή πρότυπα .
8. Σύνταξη σχεδίων αποκατάστασης και αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
9. Μελέτη και πρόβλεψη υποδομών για επισκέπτες με ειδικά κινητικά προβλήματα ή προβλήματα οράσεως κλπ.
10. Βάσει των ανωτέρω και μακροπρόθεσμα πρέπει να συμπληρωθεί και να βελτιωθεί η διαχειριστική μελέτη με την έννοια ότι ο Ε.Κ. δεν είναι ένα δάσος με την στενή έννοια αλλά ένας ιστορικός τόπος που η διαχείριση του απαιτεί ειδική ευαισθησία , εμπειρία και γνώσεις που εκφεύγουν από τα όρια μιας και μόνο γεωτεχνικής επιστήμης.
11. Συμπλήρωση και βελτίωση των κανόνων χρήσεων του Ε.Κ. με την σύνταξη εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας .

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Ο Εθνικός Κήπος έχει υποστεί διαχρονικές αλλοιώσεις . Η ηλικία του , ο χαρακτήρας του αλλά και η πλημμελής διαχείριση του λόγω ελλείψεως των απαραίτητων συνθηκών θα επιφέρει ΜΗ αντιστρεπτά αποτελέσματα και κρίνεται απαραίτητη η διαπαντός μέσου (Ραδιόφωνο, Τηλεόραση κλπ) ενημέρωση της κοινωνίας για την σημερινή και μελλοντική κατάσταση του.
2. Η αναβάθμιση, ανασύσταση και ανανέωση του απαιτεί ακάματη δραστηριότητα, σημαντική χρηματοδότηση τόσο εκ μέρους της Πολιτείας και του Δήμου όσον και

ΠΕΕΓΕΠ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ

Μέλος ELCA
EUROPEAN LANDSCAPE
CONTRACTORS ASSOCIATION

ΑΡ. ΑΠΟΦ. ΠΡΩΤ. 4282/1994:

χορηγίες ή άλλες μεθόδους συγκεντρώσεως κεφαλαίων ή δωρεών , μακρύ χρονικό διάστημα ενεργειών , ορθή οργάνωση προσωπικού και επιστράτευση των αρίστων του είδους για την διαμόρφωση λύσεων που θα στηρίζονται στα διεθνή δεδομένα και συμφωνίες (Χάρτα Φλωρεντίας, Χάρτα Βενετίας, διεθνείς συμβάσεις , ελληνική νομοθεσία κλπ) χωρίς να αποκλείεται η συνεργασία ξένων φορέων που ειδικεύονται στην διαχείριση ιστορικών κήπων.

3. Η πραγματοποίηση όλων εξαρτάται πέραν των παραπάνω και από την ελευθερία κινήσεων των ειδικών που θα ασχοληθούν και την απαλλαγή από την επίδραση πάσης φύσεως πιέσεων ή σκοπιμοτήτων.
4. Η ενοποίηση των χώρων του Ζαπτείου με τον Ε.Κ (που φαντάζει σχεδόν αδύνατη λόγω ιδιοκτησιακών και νομικών θεμάτων) θα ήταν μια ριζοσπαστική απόφαση που θα συνέτεινε πολύ στην ορθότερη διαχείριση, συνεργασία αλλά και οικονομική ισχυροποίηση των δύο χώρων ώστε να αποκτήσουν ενιαίο πρόγραμμα συντηρήσεως και λειτουργίας.
5. Θεσμοθέτηση ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων του Ε.Κ. που θα παρουσιάζονται σε δημόσια εκδήλωση.

Με εκτίμηση,

ο Πρόεδρος

ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΣΤΟΓΙΑΝΝΟΣ

ο Γεν. Γραμματέας

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΥΡΙΚΟΣ